

Misjonen og det nasjonale

For nøyaktig 100 år siden fikk Japan sin første moderne grunnlov. Meiji-grunnloven av 1889 ble sett på som tegnet på en ny tid med trosfrihet og borgerlige rettigheter, og ble feiret med store takkegudstjenester i alle landets kirker. Men i stedet for den romslighet en ekte nasjonal identitet innebærer, gikk utviklingen dessverre i retning av en aggressiv nasjonalisme. Med keiseren som det samlende symbol ble Japan et imperium som i løpet av 50 år tok makten i hele Øst-Asia før det styrtet i grus i 1945.

To artikler fra japansk sammenheng aktualiserer et stadig tilbakevendende problem: forholdet mellom kristen tro (misjon) og det nasjonale. Aasulv Landes artikkel om protestantisk historiografi reiser bl.a. spørsmålet om hvorledes en ny tro kan bli relevant i en gammel kultur, og beskriver spenningen mellom behovet for tilpasning til nasjonale tradisjoner og nødvendigheten av kritisk distanse til nasjonalismen. Tor Jørgensens detaljerte skisse av omstendighetene omkring det nylige keiserskiftet og de historiske tradisjonene som knytter seg til keiseren, munner ut i det brennende spørsmålet: Hvordan kan kristne i Japan bekjempe ultra-nasjonalismen og samtidig vise nasjonal solidaritet? Hva kan kristne gjøre for på en konstruktiv måte å bidra til å fremme nasjonale symboler som ikke vekker til live de gamle nasjonalistiske idealene?

To studier av spesielle situasjoner og tradisjoner. Men ingen skal være i tvil om at spørsmålene som reises har aktualitet langt utover den japanske sammenhengen.

Notto R. Thelle